ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана юридичного факультету
_____ Тетяна КОЛОМОЄЦЬ
(підпис) (ініціали та прізвище)
«28» _____ 2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
денної форми здобуття освіти
освітньо-професійна програма Право
спеціальності D8 Право
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»

ВИКЛАДАЧ: Ковтун Ксенія Олександрівна, PhD, старший викладач кафедри кримінального права та правоохоронної діяльності

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри кримінального права
та правоохоронної діяльності

Протокол № 1 від "28" серпня 2026 р.
В.о. завідувача кафедри кримінального
права та правоохоронної діяльності

_____ Роман БАРАННІК
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ Валерій КОЛПАКОВ
(підпис) (ініціали, прізвище)

2026 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):
Сезн ЗНУ повідомлення: *https://moodle.znu.edu.ua/user/profile.php?id=76224*
Телефон: *(066) 720-26-28*
E-mail: *0667202628roman@gmail.com*
Кафедра: *кафедра кримінального права та правоохоронної діяльності, V корпус, ауд.106*

1. **Опис навчальної дисципліни**

Навчальна дисципліна **"Правові засади здійснення правосуддя та кримінальної юстиції"** належить до фундаментальних у системі юридичної освіти. Вона забезпечує формування цілісного уявлення про конституційні, законодавчі та міжнародно-правові основи здійснення правосуддя, розкриває зміст та співвідношення понять «правосуддя» і «кримінальна юстиція», досліджує організаційно-правові засади діяльності судів та правоохоронних органів, а також механізми забезпечення верховенства права і гарантій захисту прав людини.

У межах цієї дисципліни вивчаються ключові інститути, які визначають правову природу та соціальне значення правосуддя: принципи судочинства, структура судової системи, правовий статус суддів, прокурорів, адвокатів та інших учасників кримінальної юстиції. Особлива увага приділяється міжнародним стандартам у сфері правосуддя, практиці Європейського суду з прав людини, а також сучасним реформам судової та правоохоронної системи України. Засвоєння положень курсу створює підґрунтя для подальшого вивчення спеціалізованих галузей права та сприяє формуванню професійної компетентності майбутніх юристів.

Вивчення дисципліни покликане забезпечити правильне розуміння сутності правосуддя як особливої форми державної діяльності та кримінальної юстиції як системи органів і процедур, спрямованих на боротьбу зі злочинністю, захист прав і свобод людини та підтримання правопорядку. Це дозволяє здобувачам усвідомити взаємозв'язок правосуддя з іншими гілками державної влади, роль конституційних засад у регулюванні діяльності судів, прокуратури, адвокатури, поліції та спеціалізованих антикорупційних органів.

Дисципліна спирається на положення Конституції України, Законів України "Про судоустрій і статус суддів", "Про прокуратуру", "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", "Про Національну поліцію", інших нормативно-правових актів, а також міжнародно-правових документів і рішень ЄСПЛ.

Навчальна дисципліна **"Правові засади здійснення правосуддя та кримінальної юстиції"** викладається у вищих юридичних навчальних закладах на етапі формування базової професійної компетентності юриста. Програма курсу розроблена відповідно до вимог освітніх стандартів, сучасного законодавства та міжнародних зобов'язань України у сфері прав людини.

Основна мета вивчення дисципліни — надати здобувачам юридичної освіти системні знання про правові основи організації та функціонування судової влади і кримінальної юстиції, що забезпечують реалізацію принципу верховенства права, ефективний захист прав і свобод людини, законних інтересів суспільства і держави.

Завдання дисципліни:

- сформувати систему знань про правові засади здійснення правосуддя та кримінальної юстиції, їхнє місце в механізмі державної влади;
- забезпечити розуміння принципів судоустрою та судочинства, ролі Конституції й міжнародних актів у регулюванні діяльності органів правосуддя;
- опанувати правовий статус суддів, прокурорів, адвокатів, слідчих, працівників поліції та інших учасників кримінальної юстиції;
- розвинути навички аналізу законодавства та практики Європейського суду з прав людини щодо забезпечення права на справедливий суд;
- навчити оцінювати ефективність реформ у сфері правосуддя та правоохоронної діяльності;

— сформувати критичне мислення щодо проблем функціонування судової та правоохоронної системи, гарантій захисту прав людини й засобів протидії зловживанням;
— сприяти формуванню правової культури, етичних стандартів та відповідальності юриста за дотримання принципу верховенства права.

На сучасному етапі розвитку української державності дисципліна **"Правові засади здійснення правосуддя та кримінальної юстиції"** має особливе значення, оскільки саме вона забезпечує глибоке розуміння основ функціонування системи правосуддя, взаємодії судів та правоохоронних органів, а також практичних механізмів захисту прав і свобод людини. Набуті знання та компетентності дозволять майбутнім фахівцям ефективно працювати у сфері кримінальної юстиції, брати участь у забезпеченні справедливого судового розгляду, протидії злочинності та реалізації принципу верховенства права в Україні.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	**Обов'язкова**	
Семестр	3-й	
Кількість кредитів ECTS	**4**	
Кількість годин	120	
Лекційні заняття	20	6
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	20	6
Самостійна робота	80	108
Консультації	*особисті – вівторок, четвер, з 13:00 до 14:00, V корпус, ауд. 106; дистанційні – ZOOM, за попередньою домовленістю. Запис на консультації: Moodle (приватні повідомлення)*	
Вид підсумкового семестрового контролю:	**екзамен**	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	*https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ / результати навчання

1. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
2. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.
3. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.
4. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

Методи навчання

Лекційні заняття:

Мета: Надати системні теоретичні знання про конституційні та законодавчі основи здійснення правосуддя, міжнародні стандарти кримінальної юстиції, правовий статус судових і правоохоронних органів.

Особливості:

- ✓ використання мультимедійних презентацій із відображенням структури судової влади, схематизацією взаємодії органів кримінальної юстиції;
- ✓ аналіз рішень Конституційного Суду України, Верховного Суду та ЄСПЛ щодо права на справедливий суд і гарантій захисту прав людини;
- ✓ залучення практикуючих суддів, прокурорів, адвокатів та представників антикорупційних органів для обговорення проблем і викликів сучасної юстиції.

Практичні заняття:

Мета: Формування вмінь і навичок застосування законодавства та міжнародних стандартів у сфері правосуддя і кримінальної юстиції.

Приклади завдань:

- ✓ аналіз правового статусу учасників кримінальної юстиції (судді, прокурора, адвоката, підозрюваного, потерпілого);
- ✓ моделювання ситуацій щодо реалізації права на захист, дотримання принципу презумпції невинуватості, доступу до правосуддя;
- ✓ вирішення кейсів із застосуванням рішень ЄСПЛ у сфері судочинства;
- ✓ підготовка юридичних висновків щодо відповідності окремих законодавчих положень конституційним принципам і міжнародним стандартам.

Самостійна робота:

Мета: Розвиток здатності до самостійного наукового пошуку, критичного аналізу законодавства та практики судових і правоохоронних органів, формування професійної правосвідомості.

Методи:

- ✓ опрацювання положень Конституції України, законів “Про судоустрій і статус суддів”, “Про прокуратуру”, “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”, “Про Національну поліцію” та інших актів;
- ✓ аналіз рішень ЄСПЛ і Верховного Суду з проблематики правосуддя та кримінальної юстиції;
- ✓ підготовка індивідуальних проєктів (наприклад, порівняльно-правовий аналіз систем правосуддя в Україні та країнах ЄС);
- ✓ написання рефератів і створення мультимедійних презентацій на теми, що стосуються реформування судової влади та кримінальної юстиції.

Форми і методи оцінювання

Поточний контроль

Мета: Перевірка засвоєння теоретичних положень про правосуддя та кримінальну юстицію, формування навичок аналізу правових джерел і практичних ситуацій.

Форми:

- ✓ усні опитування на лекціях і практичних заняттях;
- ✓ тестові завдання за темами (поняття правосуддя, система судоустрою, принципи кримінальної юстиції тощо);
- ✓ аналіз коротких кейсів (наприклад, зіставлення повноважень суду та органів кримінальної юстиції);
- ✓ оцінювання активності в дискусіях, участі у рольових іграх (“засідання суду присяжних”, “дії судді у підготовчому засіданні”, “взаємодія прокурора й адвоката”).

Модульний контроль

Мета: Системна перевірка рівня знань і вмінь після завершення тематичного блоку.

Форми:

- ✓ письмові роботи з відкритими та тестовими завданнями;

- ✓ підготовка та захист аналітичного документа (наприклад, правова позиція сторони обвинувачення чи захисту, аналітична довідка про функції Вищої ради правосуддя або Вищої кваліфікаційної комісії суддів);
- ✓ аналіз фабули з правової практики з визначенням юрисдикції суду та компетенції відповідних органів;
- ✓ розв'язання комплексних ситуаційних задач (наприклад, визначення меж суддівського імунітету чи оцінка гарантій незалежності судді).

Підсумковий контроль

Мета: Визначення рівня сформованості компетентностей з усього курсу дисципліни.

Форми:

- ✓ екзамен: письмові завдання (тести, задачі, складання аналітичного документа – наприклад, висновку про стан правосуддя) + усні відповіді на теоретичні питання;
- ✓ інтеграція результатів самостійної роботи (реферати, аналітичні огляди практики Конституційного Суду України, презентації про реформування органів правосуддя) у підсумкову оцінку.

Додаткові форми оцінювання

Мета: Стимулювати активність студентів та розвиток навичок практичного застосування знань.

Форми:

- ✓ підготовка та захист міні-досліджень (наприклад, аналіз рішень ЄСПЛ щодо доступу до правосуддя чи незалежності суддів);
- ✓ участь у навчальних "міні-судових процесах" з моделюванням діяльності суду й органів кримінальної юстиції;
- ✓ публічний захист групових проєктів (наприклад, аналіз новел законодавства про правовий статус суддів або зміни в антикорупційній юстиції).

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Засади правосуддя та кримінальної юстиції: концептуальні та нормативні підвалини

Тема 1: СУТНІСТЬ ПРАВОСУДДЯ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА МІСЦЕ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Судова влада. Форма державної діяльності. Здійснення правосуддя. Забезпечення законності. Верховенство права. Функції судів. Захист прав і свобод. Справедливий розгляд справ. Незалежність суддів. Імперативність судових рішень. Обов'язковість виконання рішень. Доступ до правосуддя. Публічний характер правосуддя. Судова юрисдикція. Судове провадження. Легітимність судових рішень. Судова процедура. Реалізація конституційних принципів. Демократична держава. Рівність усіх перед судом.

Кримінальна юстиція. Захист прав людини. Система органів і процедур. Кримінальне провадження. Прокуратура. Адвокатура. Право на справедливий суд. Процесуальні гарантії. Європейська конвенція з прав людини. ЄСПЛ. Ефективний засіб юридичного захисту. Доступність правосуддя. Забезпечення безпеки особи. Баланс між правами людини і суспільними інтересами. Захист від свавілля держави. Презумпція невинуватості. Захист потерпілих. Роль міжнародних стандартів. Кримінально-процесуальні гарантії. Практична реалізація правових норм.

Правосуддя. Кримінальна юстиція. Співвідношення понять. Спільні ознаки та відмінності. Суд як центр системи. Інституційний підхід. Процесуальний підхід. Захист прав і свобод. Органи досудового розслідування. Функції прокурора. Роль адвоката. Баланс публічного і приватного інтересів. Інтеграція у систему публічної влади. Правосуддя як ширше поняття. Кримінальна юстиція як складова. Взаємозв'язок суду і правоохоронних органів. Європейський досвід. Правова доктрина. Сучасні наукові підходи. Практичне значення співвідношення.

Тема 2: КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ

Основні принципи судочинства. Конституційна законність. Верховенство права. Поділ влади. Незалежність судової влади. Гарантії правосуддя. Права і свободи людини. Конституційна відповідальність суддів. Недоторканність суддів. Принцип змагальності. Гласність судового процесу. Рівність усіх учасників перед законом і судом. Принцип пропорційності. Забезпечення апеляційного і касаційного перегляду. Визнання рішень Конституційного Суду. Конституційні процедури призначення суддів. Відповідальність держави за порушення прав. Народ як джерело влади. Конституційні основи демократії.

Конституційні гарантії незалежності суддів. Призначення та звільнення суддів. Імунітет суддів. Незалежність від політичного впливу. Фінансова незалежність судової влади. Організаційні гарантії. Вища рада правосуддя. Вища кваліфікаційна комісія суддів. Порядок дисциплінарної відповідальності. Захист від незаконного втручання. Відповідальність за тиск на суд. Європейські стандарти незалежності. Суддівське самоврядування. Етичний кодекс суддів. Принцип безсторонності. Право на справедливий суд. Стабільність суддівського корпусу. Незалежність як конституційна цінність.

Взаємодія судової влади з іншими гілками влади. Принцип стримувань і противаг. Конституційний контроль. Парламентський нагляд. Президентські повноваження щодо судів. Виконавча влада і суди. Розподіл бюджетних ресурсів. Забезпечення виконання судових рішень. Діалог гілок влади. Вплив політичних рішень на правосуддя. Конституційні кризи. Взаємодія з Конституційним Судом. Вплив міжнародних організацій. Гарантії незалежності у взаємодії. Публічність взаємин влади. Прозорість державної політики. Ризики узурпації влади. Конституційний баланс інтересів.

Тема 3: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВОСУДДЯ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ

Роль ЄСПЛ. Європейська конвенція з прав людини. Прецедентна практика. Забезпечення права на справедливий суд. Стандарти неупередженості. Гарантії доступу до правосуддя. Право на захист. Заборона катувань. Презумпція невинуватості. Розумні строки провадження. Ефективні засоби юридичного захисту. Вплив на національне право. Обов’язковість виконання рішень ЄСПЛ. Європейські правові цінності. Гармонізація стандартів правосуддя.

Міжнародні договори України у сфері правосуддя. Ратифікація міжнародних конвенцій. Міжнародні пакти про права людини. Договори Ради Європи. Стандарти ООН. Мінімальні правила поводження з ув’язненими. Конвенція проти катувань. Конвенція про відмивання доходів. Двосторонні договори про правову допомогу. Угода про асоціацію з ЄС. Вплив міжнародного права на внутрішнє законодавство. Юридичні механізми імплементації. Зобов’язання держави перед міжнародними організаціями.

Практика імплементації міжнародних стандартів у національне право. Транспозиція норм. Адаптація законодавства. Рішення Конституційного Суду. Практика Верховного Суду. Виконання рішень ЄСПЛ. Судова реформа. Принцип прямої дії міжнародних договорів. Гармонізація кримінального процесу. Врахування міжнародних стандартів у правотворчості. Використання прецедентів ЄСПЛ. Навчання суддів та юристів міжнародним нормам. Вплив міжнародних інституцій на реформування правосуддя. Контроль виконання зобов’язань. Сприйняття стандартів суспільством.

Змістовий модуль 2. Інституційна організація та принципи функціонування

Тема 4: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Система судів загальної юрисдикції. Єдність судової системи. Ланки судів. Місцеві суди. Апеляційні суди. Верховний Суд. Спеціалізація судів. Територіальна юрисдикція. Предметна

юрисдикція. Організація роботи судів. Статус суддів. Суддівське самоврядування. Судова адміністрація. Роль Державної судової адміністрації. Підзвітність судової системи. Конституційні засади організації судів. Гарантії незалежності судів. Реформування судової системи.

Конституційний Суд України. Охорона верховенства Конституції. Перевірка конституційності законів. Конституційний контроль. Тлумачення Конституції. Вирішення спорів між органами влади. Захист прав і свобод людини. Звернення громадян. Звернення омбудсмана. Звернення Верховної Ради. Звернення Президента. Обов'язковість рішень КСУ. Склад суддів Конституційного Суду. Порядок їх призначення. Гарантії незалежності суддів КСУ. Практика Конституційного Суду. Вплив на правову систему.

Вища рада правосуддя. Орган суддівського врядування. Формування суддівського корпусу. Призначення і звільнення суддів. Дисциплінарна відповідальність суддів. Відсторонення суддів. Розгляд скарг на суддів. Забезпечення незалежності правосуддя. Вища кваліфікаційна комісія суддів. Кваліфікаційне оцінювання. Добір суддів. Атестація суддів. Роль органів суддівського самоврядування. Суддівська етика. Гарантії незалежності і підзвітності. Взаємодія з іншими гілками влади. Європейські стандарти врядування.

Тема 5: ПРИНЦИПИ ТА ГАРАНТІЇ СПРАВЕДЛИВОГО СУДОЧИНСТВА

Право на доступ до правосуддя. Конституційні гарантії. Європейська конвенція з прав людини. ЄСПЛ. Забезпечення процесуальної рівності. Реалізація права на захист. Справедливий судовий процес. Публічність і гласність розгляду. Розумні строки судового провадження. Забезпечення права на апеляцію. Виконання судових рішень. Відкритість судових засідань. Пропорційність обмежень прав. Забезпечення прав потерпілих. Захист свідків. Механізми доступності судових процедур. Ефективний засіб юридичного захисту. Судова практика ЄСПЛ. Гарантії для вразливих категорій осіб.

Презумпція невинуватості. Конституційний принцип. Обов'язок доведення вини. Недопустимість примусу до самообвинувачення. Сумнів тлумачиться на користь особи. Вимоги до доказів. Обов'язок держави доводити вину. Вплив практики ЄСПЛ. Охорона гідності особи. Заборона приниження честі та гідності. Відшкодування шкоди за незаконне переслідування. Презумпція добропорядності. Незалежність суддів при оцінці доказів. Забезпечення неупередженості. Право на справедливе покарання. Захист від свавільних дій органів влади.

Рівність сторін у процесі. Принцип змагальності. Рівні права обвинувачення і захисту. Баланс сторін. Рівні можливості у поданні доказів. Рівний доступ до інформації. Рівноправність у використанні процесуальних прав. Роль адвоката. Забезпечення активної ролі захисника. Суд як гарант рівності. Забезпечення безсторонності суду. Вплив практики ЄСПЛ. Принцип "рівності зброї". Забезпечення права на клопотання. Гарантії відмови від дискримінації. Процесуальні права потерпілих. Рівність перед законом і судом. Незалежність суду як запорука рівності.

Тема 6. ПРАВОВІ ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ

Структура системи кримінальної юстиції. Єдність системи. Інституційна побудова. Суб'єкти кримінальної юстиції. Взаємодія органів. Суди як центр системи. Прокуратура. Органи досудового розслідування. Адвокатура. Інститути безоплатної правової допомоги. Правоохоронні органи. Судовий контроль. Конституційні засади функціонування. Міжнародні стандарти. Гармонізація із законодавством ЄС. Баланс публічного і приватного інтересу. Гарантії прав і свобод. Реалізація принципу верховенства права.

Органи досудового розслідування та прокуратура. Слідчі органи. Національна поліція. Державне бюро розслідувань. Бюро економічної безпеки. Спеціалізовані підрозділи. Процесуальні повноваження слідчих. Керівна роль прокурора. Нагляд за досудовим розслідуванням. Здійснення процесуального керівництва. Представництво інтересів держави в суді. Організація слідчих дій. Дотримання процесуальних строків. Забезпечення прав учасників провадження. Проблеми

ефективності розслідування. Баланс між ефективністю та правами особи. Вплив реформ прокуратури.

Адвокатура та інститути правової допомоги. Конституційна роль адвокатури. Право на захисника. Гарантії незалежності адвокатів. Організаційна структура адвокатури. Рада адвокатів. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії. Форми адвокатської діяльності. Адвокатська таємниця. Безоплатна правова допомога. Центри надання правової допомоги. Забезпечення доступу малозабезпечених осіб до юстиції. Роль адвокатів у кримінальному процесі. Забезпечення рівності сторін. Етичні стандарти професії. Міжнародні стандарти адвокатури. Реформа системи БПД. Гарантії захисту від переслідувань адвокатів.

Змістовий модуль 3. Кримінальний процес, доказування та перспективи розвитку юстиції

Тема 7. ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА БАЛАНС ІНТЕРЕСІВ У ПРОВАДЖЕННІ

Завдання кримінального процесу. Конституційні засади. Захист прав і свобод. Охорона інтересів суспільства. Забезпечення законності. Швидке і неупереджене розслідування. Справедливий суд. Реалізація принципу верховенства права. Дотримання прав потерпілого. Забезпечення прав підозрюваного і обвинуваченого. Недопущення необґрунтованого процесуального примусу. Процесуальні гарантії. Змагальність сторін. Розумні строки кримінального провадження. Право на захист. Виконання завдань у воєнний час. Європейські стандарти кримінального процесу.

Баланс публічного та приватного інтересів. Принцип пропорційності. Забезпечення громадської безпеки. Захист прав особи. Межі втручання держави. Врахування інтересів потерпілих. Роль прокурора у балансі інтересів. Роль адвоката у забезпеченні приватного інтересу. Суд як гарант рівноваги. Запобіжні заходи. Обмеження конституційних прав. Судовий контроль за втручанням у приватне життя. ЄСПЛ про баланс інтересів. Конфлікт між свободою та безпекою. Виклики воєнного стану. Забезпечення справедливого процесу при збереженні суспільних інтересів.

Судовий контроль за досудовим розслідуванням. Слідчий суддя. Перевірка законності дій і рішень слідчого та прокурора. Санкціонування обшуку. Дозвіл на арешт. Контроль за запобіжними заходами. Забезпечення процесуальних прав сторін. Оскарження рішень слідчого та прокурора. Судовий розгляд скарг. Незалежність суду від органів розслідування. Гарантії від зловживань. Європейські стандарти судового контролю. Практика Верховного Суду. Забезпечення ефективності досудового провадження. Баланс між швидкістю розслідування та правами учасників. Судовий контроль як гарантія верховенства права.

Тема 8: ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДОКАЗУВАННЯ ТА ОЦІНКИ ДОКАЗІВ

Поняття доказів. Юридичне значення доказів. Класифікація доказів. Первинні та похідні докази. Допустимість доказів. Належність доказів. Достатність доказів. Джерела доказів. Показання свідків. Речові докази. Документи. Висновки експертів. Протоколи слідчих дій. Прямі та непрямі докази. Письмові та електронні докази. Практика ЄСПЛ щодо доказів. Конституційні гарантії використання доказів. Роль доказів у кримінальному процесі.

Стандарти доказування у кримінальній юстиції. Рівень переконливості доказів. Стандарт «поза розумним сумнівом». Вимога обґрунтованості вироку. Презумпція невинуватості. Тягар доведення вини. Роль сторони обвинувачення. Роль сторони захисту. Судова оцінка доказів. Об’єктивність і всебічність розгляду. Пропорційність процесуальних дій. Європейські стандарти доказування. Судова практика Верховного Суду. Практика Конституційного Суду. Вплив міжнародних актів. Вимоги до внутрішнього переконання судді. Забезпечення довіри суспільства до суду.

Роль суду, сторін і суспільства у забезпеченні достовірності доказів. Суд як арбітр. Активна роль сторін у поданні доказів. Принцип змагальності. Рівність сторін у доказуванні. Забезпечення права на захист. Гласність і відкритість процесу. Громадський контроль. Вплив ЗМІ на сприйняття доказів. Роль присяжних. Відповідальність за фальсифікацію доказів. Допустимість доказів, здобутих із порушенням прав. Механізми перевірки доказів. Судова практика ЄСПЛ щодо достовірності. Стандарти добросовісності. Етичні вимоги до сторін. Значення доказів для довіри до правосуддя.

Тема 9: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ В УКРАЇНІ

Корупція у сфері правосуддя. Зловживання владою. Непрозорість судових процедур. Вплив політики на судову систему. Недовіра суспільства до судів. Недостатня ефективність дисциплінарної відповідальності суддів. Проблеми добору кадрів. Недостатнє фінансування судів. Ризики тиску на суддів. Відсутність реальної незалежності. Конфлікт інтересів. Вплив олігархічних структур. Неефективність антикорупційних механізмів. Вибіркове правосуддя. Міжнародна критика стану правосуддя. Втрата авторитету судової влади. Необхідність комплексної реформи.

Проблеми доступності судового захисту. Висока вартість судових процедур. Обмежений доступ до адвокатської допомоги. Недостатня кількість суддів. Перевантаженість судів. Порушення розумних строків розгляду справ. Недостатня інформатизація судової системи. Нерівність у доступі до правосуддя для вразливих категорій населення. Недостатній розвиток безоплатної правової допомоги. Проблеми мовної доступності. Відсутність ефективних механізмів захисту в адміністративних спорах. Обмеженість механізмів альтернативного вирішення спорів. Складність процедур апеляції. Брак довіри до електронного судочинства. Недостатня поінформованість громадян про свої права.

Виклики воєнного стану та реформування кримінальної юстиції. Обмеження прав людини. Баланс між безпекою і свободою. Запровадження спеціальних режимів правосуддя. Зміна підсудності справ. Переміщення судів із зон бойових дій. Гарантії роботи суддів у воєнний час. Посилення ролі військової юстиції. Захист прав військовослужбовців. Зростання кількості воєнних злочинів. Проблеми доказування в умовах війни. Використання міжнародних механізмів. Роль Міжнародного кримінального суду. Співпраця з міжнародними партнерами. Реформування кримінальної юстиції відповідно до стандартів ЄС. Вплив воєнного досвіду на майбутнє правосуддя.

Тема 10. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРАВОСУДДЯ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ

Діджиталізація судочинства. Електронний суд. Онлайн-слухання справ. Використання відеоконференцій. Електронний документообіг. Автоматизований розподіл справ. Електронний кабінет учасника процесу. Цифрові докази. Використання штучного інтелекту. Захист персональних даних. Кібербезпека у правосудді. Прозорість та відкритість судових рішень. Віддалений доступ до правосуддя. Автоматизація судових процедур. Міжнародний досвід цифровізації. Виклики цифрової нерівності. Підвищення ефективності судової системи.

Впровадження медіації та відновного правосуддя. Альтернативне вирішення спорів. Медіація як форма діалогу. Добровільність і конфіденційність медіації. Відновне правосуддя. Примирення між потерпілим і правопорушником. Відшкодування шкоди. Врахування інтересів громади. Позитивний вплив на ресоціалізацію. Зниження навантаження на суди. Розвиток медіаторських інститутів. Законодавче закріплення медіації. Міжнародна практика відновного правосуддя. Роль психологів і соціальних працівників. Вплив на рівень довіри до правосуддя. Перспективи розвитку в Україні.

Перспективи інтеграції української системи правосуддя у європейський правовий простір. Європейська інтеграція. Виконання Угоди про асоціацію з ЄС. Імплементація європейських

стандартів. Реформування судової системи. Зміцнення незалежності суддів. Антикорупційні заходи. Участь у європейських правових інституціях. Визнання рішень іноземних судів. Уніфікація процесуальних норм. Вплив практики ЄСПЛ. Гармонізація з правом ЄС. Поглиблення міжнародної співпраці. Навчання суддів за європейськими програмами. Розвиток спільних правових механізмів. Підвищення довіри інвесторів. Стратегічні напрями європейської інтеграції.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття / роботи	**Назва теми**	**Кількість годин**		**Згідно з розкладом**
		о/д.ф.	**з.ф.**	
Лекція 1	**Сутність правосуддя та кримінальної юстиції: поняття, ознаки та місце у системі публічної влади** **1.** Правосуддя як форма здійснення судової влади. **2.** Кримінальна юстиція як інститут захисту прав людини. **3.** Співвідношення понять “правосуддя” і “кримінальна юстиція”.	2	1	*Раз на два тижні*
Самостійна робота	**Сутність правосуддя та кримінальної юстиції: поняття, ознаки та місце у системі публічної влади** *Завдання для самостійної роботи розміщені на сторінці дисципліни за посиланням* https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748	8	10	
Практичне заняття 1	**Сутність правосуддя та кримінальної юстиції: поняття, ознаки та місце у системі публічної влади** **1.** Правосуддя як форма здійснення судової влади. **2.** Кримінальна юстиція як інститут захисту прав людини. **3.** Співвідношення понять “правосуддя” і “кримінальна юстиція”.	2	—	*Раз на два тижні*
Лекція 2	**Конституційні засади здійснення правосуддя в Україні** **1.** Основні принципи судочинства за Конституцією. **2.** Конституційні гарантії незалежності суддів. **3.** Взаємодія судової влади з іншими гілками влади.	2	—	*Раз на два тижні*
Самостійна робота	**Конституційні засади здійснення правосуддя в Україні** *Завдання для самостійної роботи розміщені на сторінці дисципліни за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	8	10	

Практичне заняття 2	**Конституційні засади здійснення правосуддя в Україні** **1.** Основні принципи судочинства за Конституцією. **2.** Конституційні гарантії незалежності суддів. **3.** Взаємодія судової влади з іншими гілками влади.	2	—	*Раз на два тижні*
Лекція 3	**Міжнародні стандарти правосуддя та кримінальної юстиції** **1.** Роль ЄСПЛ у формуванні європейських стандартів. **2.** Міжнародні договори України у сфері правосуддя. **3.** Практика імплементації міжнародних стандартів у національне право.	2	1	*Раз на два тижні*
Самостійна робота	**Міжнародні стандарти правосуддя та кримінальної юстиції** *Завдання для самостійної роботи розміщені на сторінці дисципліни за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	8	12	
Практичне заняття 3	**Міжнародні стандарти правосуддя та кримінальної юстиції** **1.** Роль ЄСПЛ у формуванні європейських стандартів. **2.** Міжнародні договори України у сфері правосуддя. **3.** Практика імплементації міжнародних стандартів у національне право.	2	—	*Раз на два тижні*
Лекція 4	**Організаційно-правові засади функціонування судової системи України** **1.** Система судів загальної юрисдикції. **2.** Конституційний Суд України як гарант верховенства Конституції. **3.** Вища рада правосуддя та органи суддівського врядування.	2	—	*Раз на два тижні*
Самостійна робота	**Організаційно-правові засади функціонування судової системи України** *Завдання для самостійної роботи розміщені на сторінці дисципліни за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	8	10	
Практичне заняття 4	**Організаційно-правові засади функціонування судової системи України** **1.** Система судів загальної юрисдикції. **2.** Конституційний Суд України як гарант верховенства Конституції. **3.** Вища рада правосуддя та органи суддівського врядування.	2	—	*Раз на два тижні*

Лекція 5	**Принципи та гарантії справедливого судочинства** **1.** Право на доступ до правосуддя. **2.** Презумпція невинуватості. **3.** Рівність сторін у процесі та незалежність суду.	2	1	*Раз на два тижні*
Самостійна робота	**Принципи та гарантії справедливого судочинства** *Завдання для самостійної роботи розміщені на сторінці дисципліни за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	8	10	
Практичне заняття 5	**Принципи та гарантії справедливого судочинства** **1.** Право на доступ до правосуддя. **2.** Презумпція невинуватості. **3.** Рівність сторін у процесі та незалежність суду.	2	2	*Раз на два тижні*
Лекція 6	**Правові засади кримінальної юстиції** **1.** Структура системи кримінальної юстиції. **2.** Органи досудового розслідування та прокуратура. **3.** Адвокатура та інститути правової допомоги.	2	—	*Раз на два тижні*
Самостійна робота	**Правові засади кримінальної юстиції** *Завдання для самостійної роботи розміщені на сторінці дисципліни за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	8	12	
Практичне заняття 6	**Правові засади кримінальної юстиції** **1.** Структура системи кримінальної юстиції. **2.** Органи досудового розслідування та прокуратура. **3.** Адвокатура та інститути правової допомоги.	2	—	*Раз на два тижні*
Лекція 7	**Засади кримінального процесу та баланс інтересів у провадженні** **1.** Завдання кримінального процесу. **2.** Баланс публічного та приватного інтересів. **3.** Судовий контроль за досудовим розслідуванням.	2	1	*Раз на два тижні*
Самостійна робота	**Засади кримінального процесу та баланс інтересів у провадженні** *Завдання для самостійної роботи розміщені на сторінці дисципліни за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	8	10	
Практичне заняття 7	**Засади кримінального процесу та баланс інтересів у провадженні** **1.** Завдання кримінального процесу. **2.** Баланс публічного та приватного інтересів.	2	2	*Раз на два тижні*

	3. Судовий контроль за досудовим розслідуванням.			
Лекція 8	**Правові засади доказування та оцінки доказів** **1.** Поняття та класифікація доказів. **2.** Стандарти доказування у кримінальній юстиції. **3.** Роль суду, сторін і суспільства у забезпеченні достовірності доказів.	2	—	*Раз на два тижні*
Самостійна робота	**Правові засади доказування та оцінки доказів** *Завдання для самостійної роботи розміщені на сторінці дисципліни за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	8	10	
Практичне заняття 8	**Правові засади доказування та оцінки доказів** **1.** Поняття та класифікація доказів. **2.** Стандарти доказування у кримінальній юстиції. **3.** Роль суду, сторін і суспільства у забезпеченні достовірності доказів.	2	2	*Раз на два тижні*
Лекція 9	**Актуальні проблеми здійснення правосуддя та кримінальної юстиції в Україні** **1.** Корупція у сфері правосуддя 1.1. Особливості проявів корупції в умовах воєнного стану (доступ до гуманітарної допомоги, військових закупівель, відбудовчих програм). 1.2. Антикорупційна політика як передумова післявоєнної відбудови. **2.** Виклики воєнного стану та реформування кримінальної юстиції. 2.1. Функціонування судів у зоні бойових дій та на деокупованих територіях. 2.2. Післявоєнна відбудова судової інфраструктури (будівлі, кадри, цифрові сервіси). **3.** Виклики воєнного стану та реформування кримінальної юстиції 3.1. Підготовка юристів до роботи у сфері воєнного права та післявоєнної реконструкції.	2	1	*Раз на два тижні*
Самостійна робота	**Актуальні проблеми здійснення правосуддя та кримінальної юстиції в Україні** *Завдання для самостійної роботи розміщені на сторінці дисципліни за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	8	12	

Практичне заняття 9	**Актуальні проблеми здійснення правосуддя та кримінальної юстиції в Україні** **1.** Корупція у сфері правосуддя. 1.1.Практика ВАКС щодо воєнних злочинів і корупційних правопорушень. **2.** Проблеми доступності судового захисту. 2.1.Забезпечення доступу до правосуддя для внутрішньо переміщених осіб і військовослужбовців. **3.** Виклики воєнного стану та реформування кримінальної юстиції. 3.1.Специфіка розслідування воєнних злочинів, колабораціонізму, злочинів проти основ нацбезпеки.Міжнародна співпраця (Міжнародний кримінальний суд, ЄСПЛ, спеціальні трибунали).Перехідне правосуддя: відновлення прав потерпілих, компенсації за руйнування, люстраційні процеси.	2	—	*Раз на два тижні*
Лекція 10	**Тенденції розвитку правосуддя та кримінальної юстиції у світі та в Україні** **1.** Діджиталізація судочинства. 1.1. Розвиток електронного правосуддя в умовах воєнного стану (дистанційні засідання, відеоконференції). 1.2. Кіберзахист правосуддя: безпека даних у воєнних і післявоєнних умовах. **2.** Впровадження медіації та відновного правосуддя. 2.1.Використання відновних практик у справах, пов’язаних із соціальними конфліктами, переселенцями, військовими. 2.2.Медіація як інструмент післявоєнного примирення громад. **3.** Перспективи інтеграції української системи правосуддя у європейський правовий простір. 3.1.Гармонізація українського законодавства із міжнародним гуманітарним правом та європейськими стандартами.	2	1	*Раз на два тижні*
Самостійна робота	**Тенденції розвитку правосуддя та кримінальної юстиції у світі та в Україні** *Завдання для самостійної роботи розміщені на сторінці дисципліни за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	8	12	
Практичне заняття 10	**Тенденції розвитку правосуддя та кримінальної юстиції у світі та в Україні** **1.** Діджиталізація судочинства.	2	—	*Раз на два тижні*

	1.1. Впровадження цифрових реєстрів для фіксації воєнних злочинів і збитків. **2.** Впровадження медіації та відновного правосуддя. 2.1. Практичні кейси відновного правосуддя у міжнародному досвіді (Руанда, Балкани, Грузія). **3.** Перспективи інтеграції української системи правосуддя у європейський правовий простір. 3.1. Умови воєнного стану та процес наближення до стандартів ЄС. 3.2. Роль України у формуванні міжнародних практик переслідування воєнних злочинів. 3.3. Післявоєнна розбудова: правова інтеграція з ЄС і НАТО.			

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	практичні: нормативно-правовий пошук, порівняльно-правовий аналіз, вирішення ситуаційних задач тощо	Виконання практичних завдань, фабули яких містяться на сторінці дисципліни в Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*. Відповіді на теоретичні запитання та їх обґрунтування.	Правильна, ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання – 2 бали, вірне вирішення практичної задачі з нормативною аргументацією – 3 бали	**5**
Практичне заняття №2	практичні: нормативно-правовий пошук, порівняльно-правовий аналіз, вирішення ситуаційних задач тощо	Виконання практичних завдань, фабули яких містяться на сторінці дисципліни в Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*. Відповіді на теоретичні запитання та їх обґрунтування.	Правильна, ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання – 2 бали, вірне вирішення практичної задачі з нормативною аргументацією – 3 бали	**5**
Практичне заняття №3	практичні: нормативно-правовий пошук, порівняльно-правовий аналіз, вирішення ситуаційних задач тощо	Виконання практичних завдань, фабули яких містяться на сторінці дисципліни в Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*. Відповіді на теоретичні запитання та їх обґрунтування.	Правильна, ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання – 2 бали, вірне вирішення практичної задачі з нормативною аргументацією – 3 бали	**5**
	Тестування за підсумками першого модулю	Відповіді на тестові завдання оформлюються на сторінці дисципліни в СЕЗН Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	Правильна відповідь на кожне запитання тесту оцінюється в 0,1 бали (усього 50 запитань)	**5**
Практичне заняття №4	практичні: нормативно-правовий пошук, порівняльно-правовий аналіз, вирішення ситуаційних задач тощо	Виконання практичних завдань, фабули яких містяться на сторінці дисципліни в Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*. Відповіді на теоретичні запитання та їх обґрунтування.	Правильна, ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання – 2 бали, вірне вирішення практичної задачі з нормативною аргументацією – 3 бали	**5**

Практичне заняття №5	практичні: нормативно-правовий пошук, порівняльно-правовий аналіз, вирішення ситуаційних задач тощо	Виконання практичних завдань, фабули яких містяться на сторінці дисципліни в Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*. Відповіді на теоретичні запитання та їх обґрунтування.	Правильна, ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання – 2 бали, вірне вирішення практичної задачі з нормативною аргументацією – 3 бали	**5**
Практичне заняття №6	практичні: нормативно-правовий пошук, порівняльно-правовий аналіз, вирішення ситуаційних задач тощо	Виконання практичних завдань, фабули яких містяться на сторінці дисципліни в Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*. Відповіді на теоретичні запитання та їх обґрунтування.	Правильна, ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання – 2 бали, вірне вирішення практичної задачі з нормативною аргументацією – 3 бали	**5**
	Тестування за підсумками другого модулю	Відповіді на тестові завдання оформлюються на сторінці дисципліни в СЕЗН Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	Правильна відповідь на кожне запитання тесту оцінюється в 0,1 бали (усього 50 запитань)	**5**
Практичне заняття №7	практичні: нормативно-правовий пошук, порівняльно-правовий аналіз, вирішення ситуаційних задач тощо	Виконання практичних завдань, фабули яких містяться на сторінці дисципліни в Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*. Відповіді на теоретичні запитання та їх обґрунтування.	Правильна, ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання – 2 бали, вірне вирішення практичної задачі з нормативною аргументацією – 3 бали	**5**
Практичне заняття №8	практичні: нормативно-правовий пошук, порівняльно-правовий аналіз, вирішення ситуаційних задач тощо	Виконання практичних завдань, фабули яких містяться на сторінці дисципліни в Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*. Відповіді на теоретичні запитання та їх обґрунтування.	Правильна, ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання – 2 бали, вірне вирішення практичної задачі з нормативною аргументацією – 3 бали	**5**
Практичне заняття №9	практичні: нормативно-правовий пошук, порівняльно-правовий аналіз, вирішення ситуаційних задач тощо	Виконання практичних завдань, фабули яких містяться на сторінці дисципліни в Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*. Відповіді на теоретичні запитання та їх обґрунтування.	Правильна, ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання – 2 бали, вірне вирішення практичної задачі з нормативною аргументацією – 3 бали	**5**
Практичне заняття №10	практичні: нормативно-правовий пошук, порівняльно-правовий аналіз, вирішення ситуаційних задач тощо	Виконання практичних завдань, фабули яких містяться на сторінці дисципліни в Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*. Відповіді на теоретичні запитання та їх обґрунтування.	Правильна, ґрунтовна відповідь на теоретичне запитання – 2 бали, вірне вирішення практичної задачі з нормативною аргументацією – 3 бали	**5**
	Тестування за підсумками третього модулю	Відповіді на тестові завдання оформлюються на сторінці дисципліни в СЕЗН Moodle *https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17748*	Правильна відповідь на кожне запитання тесту оцінюється в 0,1 бали (усього 50 запитань)	**5**
Усього поточний контроль	**13**			**60**
Підсумковий контроль				

Залік /Екзамен	Тестування за підсумками вивчення курсу	Тестування в СЕЗН Moodle за навчальними матеріалами до всіх тем курсу.	Кількість тестових питань — 120. Правильна відповідь на кожне запитання оцінюється у 0,25 бали.	**30**
	Теоретичне завдання передбачає усну відповідь на запитання викладача	Здобувач ґрунтовно викладає відповідь, висловлює власну позицію й переконливо її аргументує, посилаючись на конкретні статті чинного законодавства; уміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання.	Враховується правильність, точність і повнота відповіді. Також оцінюється вміння працювати з нормативно-правовою базою та знаходити правильні посилання на чинне законодавство.	**10**
Усього підсумковий контроль	**2**			**40**

Студентам пропонується проходження додатково зовнішніх курсів, що буде враховано як неформальна освіта та буде зараховано до загальної системи оцінювання з дисципліни:

1. До теми № 3:

URL: https://law.ukma.edu.ua/en/education/non-degree-programs/ – From Warfare to Lawfare – сертифікатна програма НаУКМА – Програма зосереджена на курсах з міжнародного гуманітарного та кримінального права, геноциду та запобігання зловживанням міжнародним правом. Вона об'єднала українських і міжнародних студентів, що створило унікальний простір для обміну досвідом і знаннями та пошуків відповідей на складні питання.

Програма дозволила переплести той досвід застосування міжнародного права, що напрацьовується в Україні у зв'язку з агресією рф, зі знаннями та уявленнями про міжнародне право та міжнародні відносини, студентів з інших країн та спеціалізацій. (ECTS credits: 4)

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси
Рекомендована література
Підручники:

1. Бараннік Р. В. Судові та правоохоронні органи України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 620 с.
2. Кримінальний процес: підруч. / кол. авт. ; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, доц. В. М. Федченко. 3-є вид., доп. і перероб. У 2-х ч. Ч. 1 "Досудове провадження". Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т

внутр. справ, 2021. 544 с.
3. Кримінальний процес: підруч. / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, доц. В. М. Федченко. 3-є вид., доп. і перероб. У 2-х ч. Ч. 2 “Судове провадження”. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 276 с.
4. Кримінальний процес : підручник / І. В. Басиста, Р. І. Благута, І. В. Гловюк та ін. ; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. Ч. 1. 492 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Міжнародне співробітництво у сфері кримінального провадження за законодавством України та Республіки Молдова: навчальний посібник / [В.С. Березняк, Н.В. Павлова, Н.К. Паустовська, В.М. Федченко, Л.А. Філяніна]. Київ: Алерта, 2019. 310 с.
2. Затримання у кримінальному провадженні : навч. посіб. / кол. авторів: А. В. Захарко, В. В. Рогальська, О. А. Солдатенко, Д. В. Лазарева та ін. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – 224 с.
5. Дізнання в Національній поліції : навч. посіб. / кол. авт. за загальною редакцією доктора юридичних наук, доцента, заслуженого юриста України М.С. Цуцкірідзе. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Київ: Гол.слідч.управл. Нац. пол. України; ТОВ «7БЦ», 2022. 316 с.
6. Макарова М. А., Заїка С. О., Кубарєва О. В. Досудове розслідування та судове провадження щодо кримінальних проступків у питаннях і відповідях : навч. посіб., Київ: Вид. «Центр учбової літератури», 2022. — 80 с.
7. Дізнання: навчальний посібник / Р. І. Благута, О. І. Гарасимів, Ю. В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 340 с.
8. Крет Г.Р. Міжнародні стандарти доказування у кримінальному процесі України: дис. … докт. юр. наук : 12.00.09 / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2020. 530 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/13756.
9. Забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства та інших осіб в інтересах правосуддя: науково-методичні рекомендації / Цуцкірідзе М.С., Тетерятник Г.К., Бурлака В.В., Тарасенко В.Є., Гайду С.В. та ін. Одеса: Одеський держ. ун-т внутр. справ, 2022. 65 с.
10. Гловюк І., Тетерятник Г., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції чи заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації та/або інших держав проти України: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України. Електронне видання. Львів-Одеса, 2022. 31 с.
11. Використання в кримінальному провадженні відомостей, отриманих у результаті негласних слідчих (розшукових) дій: науково- методичні рекомендації для підрозділів Національної поліції України / Цуцкірідзе М.С., Мартовицька О.В., Романюк В.В., Бурлака В.В. та ін. Х.: Харківський нац. ун-т внутр. справ, 2022. 82 с.
12. Настанови з накладення арешту на майно в кримінальному провадженні та передання його в управління уповноваженим органам: науково- методичні рекомендації / Цуцкірідзе М.С., Жоравович Д.О., Пчеліна О.В., Пронін Ф.Є., Романюк В.В. та ін. Х.: Харківський нац. ун- т внутр. справ; 2022. 152 с.
13. Відеоконференція у кримінальному провадженні: науково- методичні рекомендації / Цуцкірідзе М.С., Тетерятник Г.К., Бурлака В.В., Мудрецька Г.В., Гайду С.В. та ін. Одеса: Одеський держ. ун-т внутр. справ, 2022. 72 с.
14. Збірник відомчих, міжвідомчих нормативно-правових актів та інших матеріалів, якими регулюються окремі питання кримінального провадження в Україні : зб. нормат.-прав. актів / уклад. : Гаркуша А. Г., Солдатенко О. А., Черняк Н. П. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. – 490 с.

15. Здійснення досудового розслідування слідчими Національної поліції Дніпро: Дніпропетровський державний ун-т внутрішніх справ; Київ: «7БЦ». 2023. 519 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Кучинська О. П., Фулей Т. І., Бараннік Р. В. Принципи кримінального провадження у світлі практики Європейського Суду з прав людини : монографія. Ніжин. ТОВ "Видавництво "Аспект Поліграф"", 2013. 228 с.
2. Бараннік Р. В., Лях Д. А. Забезпечення прав учасників кримінального провадження: до питання застосування оціночних понять. *Науковий журнал Ампаро.* 2024. № 3. С. 37–43.
3. Бараннік Р. В. Оціночні поняття як інструмент забезпечення справедливості. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* Сер.: Юриспруденція. 2024. № 72. С. 116–120.
4. Бараннік Р. В. Виникнення категорії "оціночні поняття" в правовій доктрині: порівняльний аналіз досвіду України і зарубіжних країн. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* 2024. № 6. С. 167–172.
5. Barannik, R., Kostiuchenko, O., & Dunaievska, L. Mechanism for ensuring the rights of participants in criminal proceedings : balance of socio-economic and legal factors. *Baltic Journal of Economic Studies*, 2025. Vol. 11, No 2. Pp. 310–314.
6. Бараннік Р. В., Кучинська О. П. Теоретичні аспекти зв'язку оціночних понять і механізму забезпечення прав учасників кримінального провадження. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* 2025. Серія Право. Випуск 89. Ч. 3. С. 311–316.
7. Andrii Zakharko, Oleksii Boiko. The status of implementation of the cyber crime Convention in Eastern Europe. Science, technology, and innovation: the experience of European countries and prospects for Ukraine: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2021. 412 p. 172-195.
8. Бойко О. П. Деякі проблеми взаємодії дізнавачів з оперативними підрозділами органів Національної поліції. Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., Харків : МВС України нац. ун-т внутр. справ, 2021. С. 95-96.
9. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г., Фоміна Т., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України. Видання 4. Електронне видання. Дніпро-Львів-Одеса-Харків, 2022. Станом на 30 грудня 2022. 82 с. https://www.researchgate.net/publication/366684199_Glovuk_I_Drozdov_O_Teteratnik_G_Fomina_T_Rogalska_V_Zavtur_V_Osoblivij_rezim_dosudovogo_rozsliduvanna_sudovogo_rozgladu_v_umovah_voennogo_stanu_naukovo-prakticnij_komentar_Rozdilu_IX-1_Kriminalnogo_pr
10. Здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень Національною поліцією України: актуальне законодавство, судова практика та інформаційні матеріали / М. Цуцкірідзе, Р. Дударець, В. Бурлака, М. Романов та ін. Київ: ФОП Маслаков, 2021. 681с.
11. Рогальська В. В. Регламентація та реалізація права на переклад в контексті забезпечення справедливого судочинства. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2019. № 2. С. 150-157.
12. Рогальська В. В. Процесуальні вимоги інформування осіб, щодо яких здійснюється кримінальне переслідування, про їх права, в контексті забезпечення справедливого судочинства. Visegrad Journal on Human Rights, 2019. №6. С. 150-156.
13. Солдатенко О. А. Проблемні питання проведення обшуку у невідкладних випадках// «Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2023. № 10(16) 2023. С. 437-445 (Фахове видання).
14. Солдатенко О. А. Теоретичні та практичні питання затримання особи за кримінальним процесуальним кодексом України // Наукові перспективи: журнал. 2023. № 9(39) 2023. С.495-503.

15. Солдатенко О. А. Нормативно-правовий аналіз проблемних питань правозастосовної практики інституту затримання в Україні // Юридичний науковий електронний журнал. № 4. 2023. С.617-621.
16. Солдатенко О. А. Проблемні питання та перспективи вдосконалення правового регулювання процедури проведення обшуку як слідчої (розшукової) дії //Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Науковий журнал. 2023. № 2 (123). С.294-303.
17. Цуцкірідзе М. С. Кримінальна процесуальна діяльність слідчого: теорія та практика: монографія. К. Алерта, 2020, 562 с.
12. Шайтуро О. П. Проблема встановлення взаємозв'язку кримінальних правових та кримінальних процесуальних норм при законодавчій регламентації підстав закриття кримінального провадження. Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка. 2022. Вип. 1 (97). С. 149-158.
13. Шаповалова І. С., Рогальська В. В. Застосування практики Європейського суду з прав людини слідчим суддею місцевого загального суду під час здійснення судового контролю. монографія. Одеса. Видавничий дім «Гельветика», 2020. 274 с.

Нормативно-правові акти:

— **акти міжнародного права:**

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. // Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
2. Європейська Конвенція про взаємодопомогу у кримінальних справах (Ратифікована Законом України від 16 січня 1998 року) // Офіційний вісник України. 1998. №13.
3. Європейська Конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 року // Офіційний вісник України. 1998. №13.
4. Європейська Конвенція про передачу провадження у кримінальних справах від 15 травня 1972 року // Збірка договорів Ради Європи, Київ - 2000.
5. Конвенція про правову допомогу та правові відносини з цивільних, сімейних та кримінальних справ (Мінськ, 22 січня 1993 року). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_009 (дата звернення: 20.06.2021).
6. Конвенція про права дитини. Ухвалена 44-ю сесією Генеральної Асамблеї ООН у 1989 році. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 20.06.2021).
7. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй щодо заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) від 14 грудня 1990 року URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_907.
8. Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються здійснення правосуддя щодо неповнолітніх ("Пекінські правила"). Прийняті на 96-му пленарному засіданні ООН у 1985 році // Права людини і професійні стандарти для працівників міліції та пенітенціарних установ в документах міжнародних організацій. Амстердам-Київ, 1996.
9. Основні принципи незалежності судових органів (Схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї від 29 листопада та 13 грудня 1985 року) // «Права людини і професійні стандарти для юристів» в документах міжнародних організацій. К., 1996.

— **закони:**

1. Конституція України: закон України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80 (дата звернення: 01.08.2025).
2. Рішення Європейського суду з прав людини «Бургас проти України» від 18.12.2018 р. URL: https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom (дата звернення: 01.08.2025)
3. Рішення Європейського суду з прав людини «Дудка проти України» від 04.11.2018 р. URL: https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom (дата звернення: 01.08.2025)

4. Рішення Європейського суду з прав людини «Карельський та інші проти України» від 06.12.2018 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d43 (дата звернення: 01.08.2025)
5. Рішення Європейського суду з прав людини «Кін проти України» від 18.12.2018 р. URL: https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom (дата звернення: 01.08.2025)
6. Рішення Європейського суду з прав людини «Криволапов проти України» від 02.10.2018 р. URL: https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom (дата звернення: 01.08.2025)
7. Рішення Європейського суду з прав людини «Маріянчук та інші проти України» 17.01.2019 р. URL: https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom (дата звернення: 01.08.2025)
8. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 11.08.2023. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384 (дата звернення: 01.08.2025).
9. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. №580-VIII. Дата оновлення: 02.08.2023. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19 (дата звернення: 01.08.2025).
10. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15 березня 2018 року №2337-VIII. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19 (дата звернення: 01.08.2025).
11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень : Закон від 22.11.2018 № 2617-VIII // База даних "Законодавство України" / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19 (дата звернення: 01.08.2025).
12. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : Закон України від 23.12.1993 р. №3782-XII. Дата оновлення: 20.05.2022. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12 (дата звернення: 01.08.2025).
13. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 р. №2135-XII. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12 (дата звернення: 01.08.2025).
14. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/conv/page3 (дата звернення: 01.08.2025).
15. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17/conv (дата звернення: 01.08.2025).
16. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року. Дата оновлення 01.01.2023. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12 (дата звернення: 01.08.2025).
17. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3352-12 (дата звернення: 01.08.2025).
18. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15 (дата звернення: 01.08.2025).
19. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23 грудня 1997 року URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80 (дата звернення: 01.08.2025).
20. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 р. №20/95-ВР. Дата оновлення: 03.08.2023. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80 (дата звернення: 01.08.2025).
21. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними : Закон України від 15.02.1995 р. №62/95-ВР. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80 (дата звернення: 01.08.2025).

— **підзаконні акти:**

1. Інструкція про порядок вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів у

кримінальних справах, цінностей та іншого майна органами дізнання, досудового слідства і суду (в новій редакції): наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Служби безпеки України, Верховного Суду України, Державної судової адміністрації України від 27.08.2010 р. № 51/401/649/471/23/125. Дата оновлення 27.08.2010. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0051900-10 (дата звернення: 01.08.2025).

2. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020 р. № 357. Дата оновлення 24.12.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0371-18#n7 (дата звернення: 01.08.2025).
3. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень : затв. наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 № 1950/5). Дата оновлення: 23.05.2017. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98 (дата звернення: 01.08.2025).
4. Інструкція про порядок використання поліграфів у Національній поліції України : затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України від 13.11.2017 р. № 920. Дата оновлення: 09.01.2017. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1472-17 (дата звернення: 01.08.2025).
5. Інструкція про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання) : затв. наказом Державної судової адміністрації України від 20.09.2012 р. № 108. Дата оновлення: 22.10.2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0108750-12 (дата звернення: 01.08.2025).
6. Про організацію діяльності органів прокуратури щодо захисту прав і свобод дітей : наказ Генеральної прокуратури України від 06.12.2014 р. № 16 гн. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id (дата звернення: 01.08.2025).
7. Про організацію діяльності приймальників-розподільників для дітей органів Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03.07.2017 р. № 560. Дата оновлення: 05.09.2017. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0926-17 (дата звернення: 01.08.2025).
8. Про затвердження Правил застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.08.2017 р. № 992. Дата оновлення: 13.07.2018. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-17 (дата звернення: 01.08.2025).
9. Положення про порядок здійснення помилування : Указ Президента України від 21 квітня 2015 року № 223/2015. Дата оновлення: 19.05.2016. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223/2015 (дата звернення: 01.08.2025).
10. Про затвердження таблиць невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу : Наказ МОЗ України від 01.08.2000 р. № 188 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0512-00 (дата звернення: 01.08.2025)
11. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 №114/1042/516/1199/936/1687/5 URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12 (дата звернення: 01.08.2025).
12. Про затвердження Правил застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.08.2017 р. № 992. Дата оновлення: 13.07.2018. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-17 (дата звернення: 01.08.2025).

13. Про затвердження Порядку застосування електронних засобів контролю: наказ МВС України від 8 черв. 2017 р. № 480. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12 (дата звернення: 01.08.2025).
14. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 07.07.2017 №575 URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12 (дата звернення: 01.08.2025).
15. Інструкція з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС України від 14.04.2016 №296. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12 (дата звернення: 01.08.2025).
16. Інструкція про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС від 06.07.2017 №570 URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12 (дата звернення: 01.08.2025).
17. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 р. № 100. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#n7 (дата звернення: 01.08.2025).
18. Інструкція про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного центрального бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів: наказ МВС України, ГПУ, СБУ, ДМС, ДПА від 9 вересня 1997 року № 3/1/2/5/2/2. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0054-97 (дата звернення: 01.08.2025).

— **постанови, інші рішення, роз'яснення суддів (Конституційного, Верховного):**

1. Рішення Конституційного Суду України від 12 липня 2011 року № 9-рп/2011 у справі за конституційними поданнями 54 народних депутатів України та Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України "Про судоустрій і статус суддів", Кримінально-процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України (щодо принципу інстанційності в системі судів загальної юрисдикції). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-11 (дата звернення: 01.08.2025).
2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини третьої статті 120, частини шостої статті 234, частини третьої статті 236 Кримінально-процесуального кодексу України (справа про розгляд судом окремих постанов слідчого і прокурора) від 30 січня 2003 року (справа № 1-12/2003). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-03 (дата звернення: 01.08.2025).
3. Рішення Конституційного суду України у справі за поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення статті 150 Кримінально-процесуального кодексу України стосовно тяжкості злочину (справа про врахування тяжкості злочину при застосуванні запобіжного заходу) від 8 липня 2003 року № 14-рп/2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v014p710-03 (дата звернення: 01.08.2025).
4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про право вільного вибору захисника) від 16 листопада 2000 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v013p710-00 (дата звернення: 01.08.2025).
5. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства

внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положень статті 86 Конституції України, а також частини другої статті 15 та частини першої статті 16 Закону України „Про статус народного депутата України" (справа про запити і звернення народних депутатів України до органів дізнання і досудового слідства) від 20 березня 2002 року № 4-рп/2002 (справа № 1-11/2002. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-02 (дата звернення: 01.08.2025).

— ***Укази Президента України:***

6. Концепція реформування кримінальної юстиції України. Затв. Указом Президента України від 8 квітня 2008 року № 311/2008 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/311/2008 (дата звернення: 01.08.2025).
7. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні. Затверджене Указом Президента України Указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198/93 (дата звернення: 01.08.2025).
8. Положення про порядок здійснення помилування. Затв. Указом Президента України від 21 квітня 2015 року № 588/2000. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223/2015 (дата звернення: 01.08.2025).

— ***Постанови Кабінету Міністрів України:***

1. Порядок зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.11.2012 р. №1104. Дата оновлення 16.11.2016. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF#n19 (дата звернення: 01.08.2025).
2. Інструкція про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового слідства, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 01.07.1996 р. № 710. Дата оновлення: 01.01.2018. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-96-%D0%BF (дата звернення: 01.08.2025).

— ***Постанови Пленуму Верховного Суду:***

1. Про застосування законодавства, що передбачає державний захист суддів, працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у судочинстві : постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.06.1999 р. № 10. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-99 (дата звернення: 01.08.2025).
2. Про деякі питання застосування судами України законодавства при дачі дозволів на тимчасове обмеження окремих конституційних прав і свобод людини і громадянина під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, дізнання і досудового слідства : постанова Пленуму Верховного Суду України від 28.03.2008 р. № 2. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-08 (дата звернення: 01.08.2025).

— ***Інтернет-ресурси:***

1. URL: http://www.president.gov.ua/ - Офіційний сайт Президента України;
2. URL: http://www.rada.gov.ua/ – Офіційний портал Верховної ради України;
3. URL: http://www.kmu.gov.ua/ – Офіційний портал Кабінету міністрів України;
4. URL: http://vkksu.gov.ua/ – Офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

5. URL: http://reyestr.court.gov.ua – Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України";
6. URL: http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/all/sites.htm – перелік серверів державних органів на сайті Верховної Ради України;
7. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/ – Офіційний сайт Верховного Суду;
8. URL: http://www.minjust.gov.ua/ – Офіційний сайт Міністерства юстиції України;
9. URL: https://www.legal-tools.org/ – ICC Legal Tools Database – Всеосяжна відкритодоступна база матеріалів з міжнародного кримінального права — включає документи Міжнародного кримінального суду, законодавство, юриспруденцію, наукові тексти, тощо. Потужний ресурс для досліджень у сфері воєнних злочинів, геноциду, агресії.
10. URL: https://www.eyewitness.global/UA/Ukraine-resources-hub – eyeWitness to Atrocities – Ukraine Resources Hub – Платформа зі зразками методологій збору й збереження аудіовізуальних доказів воєнних злочинів в Україні — особливо корисна для роботи зі свідченнями, їхньої фіксації та легального використання.
11. URL: https://ua.usembassy.gov/uk/ – Conflict Observatory – Консорціум, який документує потенційні порушення прав людини і воєнні злочини в Україні через OSINT, супутникові знімки, відкриті джерела — спрямований на юридичну відповідальність.
12. URL: https://iwpr.net/ – «Understanding War Crimes Trials» – Напрям «Institute for War & Peace Reporting» презентує зрозумілий посібник для широкої аудиторії про процеси воєнного правосуддя в Україні. Добре структурований, від системи до практичних кейсів.
13. URL: https://dejure.foundation/ – Діяльність Dejure Foundation – Громадська організація, що збирає дані про суддів, відстежує корупцію й поточні судові реформи — корисно для аналізу антикорупційного контексту.
14. URL: https://www.coe.int/uk/web/kyiv/cyberua – CyberUA (Рада Європи) – Проєкт має на меті сприяти покращенню роботи з електронними доказами для використання у кримінальних провадженнях, пов'язаних з воєнними злочинами та грубими порушеннями прав людини в умовах російської агресії проти України, шляхом посилення спроможності українських правоохоронних органів, прокуратури та судової системи у сфері кримінального правосуддя щодо роботи з електронними доказами у кримінальних справах, пов'язаних з воєнними злочинами та грубими порушеннями прав людини.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

✓ **Обов’язковість відвідування занять**

Відвідування всіх лекційних та практичних занять є **обов’язковим** для здобувачів вищої освіти. Систематичне відвідування занять розглядається як базова передумова успішного засвоєння навчального матеріалу та є складовою академічної дисципліни.

✓ **Активність здобувача під час заняття**

Якість участі здобувача у заняттях оцінюється за такими критеріями: виявлення зацікавленості, участь у дискусіях, аналіз правових ситуацій, виконання усних або письмових завдань у межах заняття. **Пасивна присутність на занятті не враховується як повноцінна участь** і може негативно вплинути на підсумкову оцінку за семестр.

✓ **Своєчасність виконання самостійної роботи**

Здобувачі зобов’язані виконувати завдання самостійної роботи **у встановлені строки**. Несвоєчасне подання завдань без поважних причин тягне за собою зниження оцінки. У разі об’єктивних обставин (хвороба, форс-мажор), здобувач має завчасно повідомити викладача та погодити нові строки.

✓ **Відпрацювання пропущених занять**

Пропущені заняття підлягають **обов’язковому відпрацюванню** у встановлений викладачем термін.

Відпрацювання може здійснюватися у формі індивідуального усного опитування, письмової роботи, участі в додатковому практичному занятті або іншій формі, визначеній викладачем. Без відпрацювання пропущених занять здобувач не допускається до підсумкового контролю.

- ✓ **Обов'язковість особистої присутності на заліку/екзамені**

Особиста присутність здобувача вищої освіти на заліку або екзамені є **обов'язковою**. У разі неможливості з поважних причин (підтверджених належними документами) з'явитися на залік або екзамен у встановлений день, здобувач зобов'язаний повідомити про це не пізніше ніж за добу до проведення форми контролю. За умови належного підтвердження причини відсутності, йому буде призначено індивідуальний день складання.

Не допускається:

- ✓ пропуск занять без поважних причин;
- ✓ запізнення на заняття;
- ✓ користування телефонами для спілкування під час лекційних та практичних занять;
- ✓ списування та академічна недоброчесність**.**

Політика академічної доброчесності

Відповідно до Закону України "Про освіту" академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, складання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна доброчесність здобувача вищої освіти полягає у:

1. **Самостійному виконанні навчальних завдань**, контрольних, тестових, індивідуальних, а також екзаменаційних і залікових випробувань без використання заборонених джерел, сторонньої допомоги або обману;
2. **Недопущенні плагіату** — умисного чи ненавмисного привласнення чужих ідей, текстів, досліджень, результатів без належного посилання на автора/джерело;
3. **Сумлінному дотриманні вимог навчальної дисципліни**, своєчасному та якісному виконанні завдань, виявленні поваги до праці викладача та до колективної роботи під час групових занять;
4. **Використанні лише достовірної інформації та перевірених джерел**, посиланні на наукові й нормативні матеріали коректним способом згідно з академічними стандартами;
5. **Недопущенні фальсифікації результатів навчання чи досліджень**, маніпулювання з даними або створення неправдивих результатів у письмових роботах;
6. **Утриманні від хабарництва, списування, змови під час оцінювання**, замовлення робіт у третіх осіб (академічного шахрайства) або надання допомоги іншим у таких діях;
7. **Повагою до інтелектуальної власності**, дотриманням авторських прав і академічних етичних норм у всіх формах навчальної діяльності;
8. **Готовністю відповідати за свої дії та визнавати допущені помилки**, сприяючи формуванню культури доброчесності в академічному середовищі.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання електронних пристроїв під час занять дозволяється виключно у навчальних цілях та з дозволу викладача.

Під час виконання заходів контролю використання електронних пристроїв заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Основною платформою для комунікації викладача зі здобувачами є Moodle.

Важливі повідомлення регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу.

Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2024-2025 н.р. доступний за адресою: http://surl.li/afeagu.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734.
Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): https://moodle.znu.edu.ua.
Посилання для відновлення паролю: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/